

WIELKOPOLSKI DZIENNIK LUDOWY

PIERWSZE PISMO CODZIENNE CHŁOPÓW

CENA NUMERU 3 ZŁ

ROK I, Nr 109

NIEDZIELA
31 października 1948 r.

Wsch. śl. 6.30, zach. 16.12

Anglosasi zamierzają całkowicie odbudować ciężki przemysł Niemiec Zachodnich Kapitałiści USA i b. przemysłowcy hitlerowscy staną na czele przedsiębiorstw

Departament Stanu USA ogłosił oficjalny komunikat o zawarciu między USA, Wielką Brytanią i Francją umowy w sprawie „nowej polityki demontażowej” w Zachodnich Niemczech.

Z komunikatu Departamentu Stanu wynika, że na przyszłość demon-
taż będzie obejmował wyłącznie
przedsiębiorstwa przemysłu pokojo-
wego. Potwierdzeniem tej opinii jest
rozporządzenie brytyjskiej admini-
stracji wojskowej o rozbiórce pew-
nego przedsiębiorstwa hamburskie-
go, które fabrykuje maszyny do pi-
sania.

Ciężki przemysł zachodnio-nie-
miecki, kontrolowany obecnie głów-
nie przez Amerykanów ma być po-

dzielony na 12 karteli pod kierow-
nictwem „ekspertów” niemieckich.

Po pewnym czasie wielkie przed-
siębiorstwa Niemiec Zachodnich zo-
staną wyjęte spod kontroli władz
okupacyjnych i przekształcone w
trusty, które będą pozostawały za-
sadniczo pod kontrolą amerykań-
skich magnatów finansowych.

Inne przedsiębiorstwa zostaną
przekazane znów b. przemysłowcom
hitlerowskim.

DWULICOWA GRA IMPERIALISTÓW =ZDEMASKOWANA=

Przebieg rokowań w sprawie Berlina uzyskał wczoraj całkowite
oświetlenie i ocenę z ust, najbardziej miarodajnych. Wokół przebiegu
rozmów na temat Berlina, powstało tyle wersji i plotek, podszyconych
przez koła imperialistyczne, że Generalissimus Stalin uważał za wła-
ściwe zabrać głos i przedstawić wobec całego świata prawdziwy, nie-
sfałszowany obraz sytuacji.

Z wywiadu udzielonego korespondentowi „Prawdy” przez Generalis-
simusa, wynika nieodparcie dobra wola, jaką kierował się rząd ra-
dziecki, prowadząc rozmowy z przedstawicielami mocarstw zachod-
nich. Kompromis osiągnięty został dwukrotnie: po raz pierwszy w Mo-
skwie, w sierpniu — kiedy to między przedstawicielami ZSRR, Sta-
nów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji nastąpiło porozu-
mienie na ściśle ustalonych warunkach i po raz drugi już na sesji
paryskiej, kiedy przewodniczący Rady Bezpieczeństwa, delegat Ar-
gentyny Bramuglia, miał w ręku uzgodniony projekt rozwiązania sy-
tuacji berlińskiej.

W pierwszym wypadku rządy Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Bry-
tanii uznały oświadczenia i zobowiązania swych przedstawicieli za
nieważne przekazując całą sprawę Radzie Bezpieczeństwa. W podob-
ny sposób zachowały się również po raz drugi w Paryżu.

Te niesamowite łamańce, te miotania się, ten brak konsekwencji
i solidnej postawy w stosunku do raz zaciągniętych zobowiązań, wy-
nika z dwoistości polityki mocarstw zachodnich, a Stanów Zjedno-
czonych — przede wszystkim. Rządy imperialistyczne z jednej stro-
ny nie mogą lekceważyć nastrojów własnych społeczeństw, nastrojów
jak wiadomo — zdecydowanie wrogich wszelkim awanturom wojen-
nym, usiłują pozorować chęć porozumienia się ze Związkiem Ra-
dzieckim. Takie porozumienie uwielokrotnia szanse utrzymania poko-
ju na przyszłość, a to jest momentem niezmiernie istotnym szczegó-
lnie w okresie gdy kandydaci na prezydenta zabiegają o względy
swych wyborców. Stąd chcąc czy nie chcąc rządy państw imperia-
listycznych zdobywać się muszą od czasu do czasu na pewne gesty, pe-
wne posunięcia propagandowe, które mają świadczyć o tym, że zgod-
nie z wolą mas — pragną pokoju.

Z drugiej jednak strony, odczuwają one gwałtowny nacisk ze stro-
ny tych czynników, na usługach których w rzeczy samej pozostają.
Nie trzeba wszak ludzić się, że kto inny, nie zaś wielki kapitał mo-
nopolistyczny jest prawdziwym dyktatorem polityki w krajach za-
chodnich.

W ten sposób rządy usiłują lawirować pomiędzy dwiema sprzecz-
nymi tendencjami w myśl zasady — i Boga świeczka i diabłu ogar-
ek.

Zrozumiałe jest przeto, że w momencie decydującym, gdy zaryso-
wuje się możliwość współpracy ze Związkiem Radzieckim panowie
ci dokonują gwałtownego „zwrotu w tył”. Potrzebne im jest nie po-
rozumienie i współpraca, lecz rozmowy o porozumieniu, współpracy,
by po ich zerwaniu rzucić winę na Związek Radziecki i w ten sposób
„dowieść”, że współpraca z nim jest niemożliwa.

Podlegające wojenni hamują współpracę narodów. Nie znaczy to
jednak, że osiągną zakresione przez siebie cele. Bo: „zbyt żywe są
w pamięci narodów potworności niedawnej wojny i zbyt wielkie są
sily społeczne, stojące na straży pokoju, by uczniowie Churchilla
w dziedzinie agresji mogli siły te przezwyciężyć i skierować świat
na drogę nowej wojny”.

Tymi słowami, przepojonymi otuchą i wiarą w przyszłość, kończy
swój wywiad Generalissimus Stalin.

J. WASILEWSKI

Na polnej drodze

Z Puław do Kazimierza

Foto CIS

Inicjatywę górników »Zabrza« podejmie cała polska klasa robotnicza

Inicjatywa górników kopalni „Za-
brze - Wschód”, którzy postanowili
uczcić Kongres Zjednoczeniowy o-
bu partii robotniczych: wzmożo-
nym współzawodnictwem pracy,

przedterminowym wykonaniem pla-
nu produkcji i wydobywaniem do ko-
ńca roku 125.000 ton węgla ponad
plan — spotkała się z entuzjastycz-
nym przyjęciem przez całą polską
klasę robotniczą.

I tak:

robotnicy trasy W—Z w Warsza-
wie postanawiają wykonać przed-
terminowo szereg prac przy budo-
wie trasy;

załoga Państw. Zakł. Przem. Ba-
wełn. nr 3 w Łodzi — wyprodukowa-
wać ponad plan 2,5 mil. m tkanin;
kolejarze Pomorza Szczecińskie-
go — przyspieszyć budowę stacji
i torów.

załoga Zakładów Zyrardowskich
postanowiła wyprodukować ponad
plan materiały wartości 386 mil. zł;
pracownicy Zakładów H. Cegiel-
ski w Poznaniu zobowiązują się do
przekroczenia planu produkcyjnego
i do wyprodukowania ponad
plan — m. in.: 5 parowozów, 9 wa-
gonów i 4 frezarki;

robotnicy elektrowni warszaw-
skiej przyjmują na siebie, poza wy-
konaniem przedterminowo roczne-
go planu produkcji, dodatkowe zo-
bowiązania.

Podobne zgłoszenia napływają
licznie ze wszystkich dzielnic Pol-
ski. Świadczą one o tym, że klasa
robotnicza uczci swój wielki dzień
w sposób najbardziej właściwy; w
sposób, który przyniesie rzeczywistą
korzyść całemu narodowi.

Pierwszy śnieg

spadł w Elku

29 bm. w godz. rannych spadł w
Elku pierwszy, bardzo obfity śnieg.
Wskutek stosunkowo wysokiej tem-
peratury powietrza, śnieg szybko
stał.

Według wiadomości holenderskie-
go pisma „Wolna Trybuna” we
wrześniu br. między St. Zjednoczo-
nymi i W. Brytanią została zawarta
tajna umowa, na mocy której w Za-
chodnich Niemczech nie tylko prze-
stanie się demontować fabryki zbro-
jeniowe, ale nawet przewiduje się
odbudowę i uruchomienie już roz-
montowanych zakładów przemysłu
wojennego. Zamiast zredukować do
zera niemiecki potencjał wojenny,
jak to zostało przeprowadzone w ra-
dzieckiej strefie okupacyjnej mocar-
stwa zachodnie usiłują zrobić z te-
go potencjału nowe niebezpieczeń-
stwo wojny.

Zawarta między Devinem i Mar-
shallen umowa odnosi się prze-
de wszystkim do 67 rozmontowa-
nych wielkich zakładów w Zacho-
dnych Niemczech, które mają być
ponownie nastawione na produk-
cję zbrojeniową. „Amerykanie —
wyasygnowali na ten cel już 500
mil. dolarów, z czego 80 proc. ma
być przeznaczone na odbudowę.
Oprócz tego przemysł Zachod-
nich Niemiec otrzyma jeszcze 300
milionów dolarów w ramach pla-
nu Marshalla.

Anglia i USA prowadzą wspólną
akcję zmierzającą do odbudowania
zakładów Kruppa w Essen i Wup-
pertal. Podobnie wszystkie zakłady
koncernu chemicznego I. G. Far-
ben zostaną odbudowane.

Narody Zw. Radzieckiego święcą 30-tą rocznicę Komsomolu

Piątkowy artykuł wstępny „Praw-
dy”, poświęcony 30-leciu istnienia
Wszelchwiązkowego Leninowskiego
Związku Młodzieży Komunistycznej,
stwierdza, że wraz z młodzieżą, histo-
ryczną tę rocznicę obchodzi cały na-
ród radziecki, który szczyci się swym
młodym pokoleniem, wychowanym
przez wielką partię Lenina — Stałina.

W związku z rocznicą Prezydium

Rady Najwyższej ZSRR odznaczyło
orderem Czerwonego Sztandaru mo-
skiewską organizację Komsomolu za
bohaterstwo ujawnione podczas osta-
niej wojny i za czynny udział w bu-
downictwie socjalistycznym. Również
miejskie organizacje w Leningradzie,
Stalingradzie, Sewastopolu i Odessie
zostały odznaczone orderem Czerwo-
nego Sztandaru.

Strajki we Francji trwają Aresztowania górników

W zagłębiu północnym we Francji oddziały policji i wojska w dal-
szym ciągu prowadzą akcję zmierzającą do okupowania kopalń. Na 125
kopalń, 100 znajduje się w rękach górników.

W zagłębiu Loary siły policji i woj-
ska w liczbie 7 tysięcy po zacieklej
walce zajęły kopalnię Couriot w okrę-
gu Saint Etienne. Mer miasta Firmi-
ny został odwołany przez prefekta
za wystosowanie publicznego prote-
stu w związku z zamordowaniem
przez gwardię ruchomą górnika Bar-
bier.

W departamencie Gard zakończył
się 24 godzinny powszechny strajk
protestacyjny, który objął wszystkich
robotników bez wyjątku.

Według danych ministerstwa spraw
wewnętrznych policja aresztowała 626
górników od chwili wybuchu strajku.

Według oficjalnych danych koleje
francuskie mają zapas węgla jedynie

na 21 dni, elektrownie na 25 dni, a
gazownie na 30 dni.

Fed zw. zaw. górników francu-
skich piętnuje akcję represyjną god-
ną „metod hitlerowskich” oraz bez-
prawne aresztowania strajkujących
„którzy są torturowani, jak za cza-
sów istnienia gestapo” Fed. zw. zaw.
podkreśla niezłomną wolę górników
prowadzenia strajku do zupełnego
zwycięstwa.

Na zarządzenie CGT rozpoczął się
strajk robotników portowych wyła-
dowujących ze statków węgiel importo-
wany i kolejarzy na liniach z por-
tów w głąb kraju. Oznacza to, że sy-
tuacja we Francji jest w dalszym cią-
gu poważnie naprężona.

Niepodległości politycznej Grecji

grozi brutalna interwencja USA

- oświadcza Wyszyński

Na posiedzeniu Komisji Politycznej ONZ, podczas dyskusji nad sprawą Grecji, zabrał głos Wyszyński, wygłaszając dłuższą mowę. Od pierwszej do ostatniej chwili mowa ta utrzymała w napięciu całe audytorium.

Komisja specjalna ONZ na Bałkanach — mówił on — nie wykonała żadnego z zadań, powierzonych jej przez Zgr. Generalne. Powiada się nam, że jedną z przyczyn tego jest fakt, iż trzej sąsiedzi północni Grecji odmówili współpracy z komisją specjalną. Trzeba jednak pamiętać, że komisja zajmowała się czym innym niż to, co nakazywała jej rezolucja Zgromadzenia, a mianowicie rościła pretensje do sprawowania funkcji sądowej komisji śledczej. Nie była ona przygotowana do takich funkcji i wskutek tego popełniła wiele błędów.

M. in. Wyszyński poruszył sprawę świadków, którym posługiwała się Komisja Bałkańska.

Świadek 6 W 110 został określony w sposób następujący: „Świadek wydawał się bardzo głupi, niemniej jednak uważano, że można w wierzyć jego oświadczeniom”. Świadek 6 W 112 wydawał się idiotą i trochę pijanym, odniesiono jednak wrażenie, że „jest szczerzy i że można mu wierzyć”. Inny świadek był wprawdzie dość głupi, ale „grupa obserwacyjna nie znalazła żadnej racji, aby nie wierzyć temu, co opowiadał”.

Można by niemal sądzić — mówił Wyszyński — że im świadek jest głupszy, tym wydaje się bardziej wiarygodny w oczach obserwatorów.

Inni świadkowie to zdrajcy, członkowie grupy Petkowa, którzy uciekli z Bułgarii.

Otóż zdrajcy — oświadcza z ironią mówca — mogą być jeszcze pożyteczniejsi, od szczerych kretyków.

Wszystko to — stwierdza mówca — nie ma nic wspólnego z obiektywizmem i bezstronnością, podstawowymi

zasadami, które winny przyświecać ludziom prowadzącym śledztwo.

Naród grecki — mówił dalej Wyszyński — sam uporządkuje swe sprawy. Nie potrzeba mu do tego cudzoziemskich wojsk. Niepodległości politycznej Grecji grozi brutalna interwencja Stanów Zjednoczonych. Bez Amerykanów obecny rząd ateński nie mógłby pozostać u władzy.

W piątek delegacja radziecka zgłosiła w ONZ zalecenia w sprawie greckiej:

ustalenie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Grecją a Bułgarią i Albanią,

przywrócenie lub zawarcie nowych pomiędzy Grecją, Bułgarią, Jugosławią i Albanią układów granicznych,

uregulowanie sprawy uchodźców, wydanie przez rząd Grecji odpowiednich dyspozycji celem położenia kresu wszelkiemu upośledzaniu obywateli narodowości macedońskiej, czy albańskiej, osiadłych w Grecji, zawiadomienie w ciągu 6 miesięcy przez rządy: grecki, albański, bułgarski i jugosłowiański generalnego sekr. ONZ o wprowadzeniu w życie tych zaleceń,

wycofanie obcych wojsk i zagranicznego personelu wojskowego z Grecji,

rozwiązanie Komisji Bałkańskiej ONZ.

Sprawy dnia

Bezczelność, czy cynizm

PINIA świata zwrócona obecnie w kierunku zasadniczych dyskusji toczonych na obecnej sesji Zgromadzenia Generalnego ONZ stosunkowo mało uwagi poświęciła dwóm oświadczeniom anglosaskich mężów stanu: Clay'a i Churchilla.

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę na te wypowiedzi, ponieważ są one wielce charakterystyczne dla moralności politycznej Anglosasów.

Omawiamy wypowiedzi obydwu polityków razem. Czynimy to dlatego, że choć dotyczą one dwóch różnych zagadnień, tym niemniej świadczą one o pewnych charakterystycznych wspólnych symptomach polityki imperialistów.

Jakie to są symptomy i czego one dowodzą?

MORALNOŚĆ PO AMERYKAŃSKU
GENERAL LUCJAN CLAY jest,

jak wiadomo, głównodowodzącym amerykańskich wojsk okupacyjnych w Niemczech i jednym z filarów amerykańskiego „Drang nach Osten”. Jako faktyczny wielkorządca Trizonii gen. Clay jest najwyższym sędzią w zachodnich strefach Niemiec. Pod jego czułą opieką niemieckie sądy denazyfikacyjne i niedenazyfikacyjne uniewinniają hurtownie i w tempie mocno przyspieszonym wszystkich byłych i obecnych hitlerowców. Ostatnio jednak mister Clay doszedł do wniosku, że nie wystarczy „oczyszczać” hitlerowców znajdujących się na wolności — trzeba zacząć zwalniać tych, którzy się przez przypadek dostali do więzienia.

W ramach tej akcji gen. Clay zaczął zmniejszyć karę niejakiej Ilzie Koch z dożywocia na 4 lata więzienia (z zaliczeniem „odsiedziających” już przez Frau Ilzę 3 lat).

Ponieważ Ilza Koch była SS-manką znaną ze swego okrucieństwa na terenie obozu w Buchenwaldzie, sprawa ta nabrła nieco rozgłosu na wet w samej Ameryce.

A co powiedział gen. Clay w tej sprawie dziennikarzom amerykańskim?

„Większość zbrodni popełnionych przez Ilzę Koch przypada na okres kiedy Stany Zjednoczone nie znajdowały się jeszcze w stanie wojny z Niemcami. Pociągamy do odpowiedzialności jedynie tych zbrodniarzy wojennych, których przestępstwa przypadały na okres wojny z nami”.

Abstrahujemy od „moralnego” sensu tej wypowiedzi, który dla każdego jest chyba jasny. Ale przecież te słowa oznaczają otwartą zachętę do powtórzenia wszystkich hitlerowskich eksperymentów pod warunkiem wykonywania ich w porozumieniu z Departamentem Stanu USA.

MORALNOŚĆ PO ANGIELSKU
PANA CHURCHILLA znamy nie

od dziś. Wiemy o jego niesławnych poczynaniach w sprawie sabotowania „drugiego frontu”. Pamiętamy jego słynne wystąpienie w Fulton.

Wielka manifestacja w Stuttgarcie

Robotnicy protestują przeciw podwyżce cen

W Stuttgarcie odbyła się wielka manifestacja, w której wzięło udział 80 tys. robotników w celu zaproteśtowania przeciw ostatniej podwyżce cen.

Już przed rozpoczęciem demonstracji przerwały pracę wszystkie fabryki, wstrzymany został w mieście ruch tramwajowy i samochodowy.

Po demonstracji rozwinął się, ol-

brzymi pochód. Oddziały policji amerykańskiej i niemieckiej zastąpiły drogę manifestantom i zaatakowały bagnetami tłum. Rozpoczęła się walka, która trwała przez kilka godzin. Zarówno po stronie policji, jak też ze strony robotników wiele osób zostało rannych.

Nr Km. 362/48.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Warszawie III rewiru, mający biuro przy ulicy Skaryszewskiej 6 m. 6, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 listopada 1948 r. o godzinie 12 w Warszawie przy ulicy Korsaka 15/17 odbędzie się I licytacja ruchomości, należących do firmy Techniczne Zakłady Wytwórcze Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, składających się z urządzenia biura i 2.400 kg różnej blachy, oszacowanych na łączną sumę 452.500 złotych.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Dnia 20 października 1948 r.
2261R Komornik

Sygn. Km. 237/1948 r.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Warszawie rew. IV, mający kancelarię w Warszawie przy ul. Waszyngtona 126 m. 21, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 listopada 1948 r. o godz. 11 w Warszawie przy ul. Nieborowskiej nr 6 odbędzie się I licytacja ruchomości należących do Zygmunta Lewandowskiego i Bolesława Daniszewskiego, składających się z bormaszyny z motorkiem elektrycznym w stanie dobrym, oszacowanej na sumę zł 80.000.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Warszawa, dn. 22.X 1948 r.
2263R Komornik

Włodzimierskie traktory pracują na rozległych polach ZSRR

Sławne „Zakłady Włodzimierskie” w ZSRR zostały zbudowane podczas ostatniej wojny. Obecnie zaś pracuje już na polach Azji Środkowej, Białorusi, Ukrainy i innych

rejonów ZSRR tysiące traktorów, które zostały wyprodukowane w tych zakładach.

Produkcja zakładów wzrasta z dnia na dzień. W ciągu 9 miesięcy bieżącego roku wytworzono trzy razy więcej traktorów aniżeli w całym ubiegłym roku. Doskonali się również technologia i mechanizacja produkcji zakładów. Jest tam 19 czynnych, produkcyjnych linii taśmowych, wytwarzających poszczególne części traktorów. Coraz szersze zastosowanie znajduje przyspieszona obróbka metali oraz hartowanie części przy użyciu prądu o wysokiej częstotliwości.

Inżynierowie Zakładów Włodzimierskich opracowują obecnie wzory nowego traktora — „Uniwersal”, przystosowanego do pracy w różnych warunkach. W niedługim już czasie spodziewane jest przystąpienie do jego produkcji.

Przemysł powojenny ZSRR ma dostarczyć rolnictwu radzieckiemu w pierwszej pięcioletce 720 tys. traktorów, i Zakłady Włodzimierskie odegrają w tym niemałą rolę, zwłaszcza, że produkowane przez nich traktory cieszą się dużym uznaniem i są naprawdę pierwszorzędną jakością.

Szybkie tempo odbudowy Białorusi

Na Białorusi Radzieckiej odbudowano, od chwili oswobodzenia kraju, ponad 350 tysięcy domów mieszkalnych, 6.500 budynków instytucji kulturalnych, około 34 tys. rozmaitych budynków gospodarczych. W tych nowych, nowoczesnych domach osiedliło się ponad 1800 tys. osób. Domy dla rodzin partyzantów, którzy polegali w walce o ojczyznę, zostały zbudowane bezpłatnie na koszt państwa.

Kołchozy obwodu Kurskiego od budowały przy pomocy państwa wszystkie wsie zniszczone przez okupanta. Zbudowano około 100 tys. domów mieszkalnych i ponad 30 tys. kołchozowych budynków gospodarskich. Z ziemianek i tymczasowych domostw, do nowych domów przesiedliło się 400 tysięcy kołchoźników.

„**Rolnictwo wejdzie w etap nowy przez Społeczny Fundusz Oszczędnościowy**”

Załoga Zakładów H. Cegielski w Poznaniu wykona plan roczny do 15 grudnia

W odpowiedzi na apel górników z kopalni „Zabrze” odbyło się 27 bm. w Zakładach Przemysłowych H. Cegielski w Poznaniu zebranie załogi fabrycznej z udziałem 5 tys. robotnic i robotników.

Na zebraniu tym przemawiali działacze robotniczy podkreślając doniosłe znaczenie zjednoczenia partii robotniczych dla polskiej klasy robotniczej. Wezwali oni załogę fabryki, aby wzmocnionym współzawodnictwem pracy i dalszymi sukcesami w produkcji uczciła ten wielki i radosny dzień.

Dzięki poważnemu rozwojowi

Narada działaczy SL

Wydział Pedagogiczny Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Obornikach zorganizował 16 bm. naradę działaczy oświatowych powiatu, poświęconą upowszechnieniu czytelnictwa.

Postanowiono zaprosić wszystkie organizacje młodzieżowe i partie do współpracy nad upowszechnianiem książki. W zebraniu wzięło udział około 150 osób. (R)

Na co są gablotki w Obornikach?

W pobliżu rynku i na rynku w Obornikach wiszą oszklone gablotki różnych organizacji, w których widnieją komunikaty itp. W gablotce Ligi Lotniczej widać rysunek szybowca, w gablotce Ochotniczej Straży Pożarnej komunikat z 22 kwietnia 1948 r., w gablotce SKS „Sparta” komunikat z 29 lipca br., w gablotce Pow. Komit. Obyw. Od-budowy Warszawy — starą gazetę „Stolica”, w gablotce Ligi Morskiej — ta sama stara gazeta, jedynie w gablotce Klubu Motocyklowego widać co pewien czas coś nowego.

Po co więc są te gablotki, jakie jest ich zadanie? (R)

**SKŁAD WALIZ
i GALANTERIA SKÓRZANA
JOZEF GORECKI
POZNAN, ŚW. MARCIN NR 49
2224z**

Co warto zobaczyć w Poznaniu?

TEATRY
TEATR WIELKI — „Eugeniusz Oniegin”, godz. 19.00.
PAŃSTWOWY TEATR POLSKI — „Sen nocy letniej”, godz. 19.00.
TEATR NOWY — nieczynny.
TEATR KOMEDIA MUZYCZNA — „Jadzia wdowa”, godz. 20.00.
TEATR AKTORA I LALKI — „Świerszcz za kominkiem”, godz. 19.00

KINA
APOLLO — „Iwan Groźny”, godz. 15.30, 17.30, 19.30, w niedz. od godziny 13.30.
BAŁTYK — „Iwan Groźny”, godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. od godziny 14.30.
MUZA — „Bitwa o szynę”, godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedzielę od godziny 14.30.
RIALTO — „Pożrutek”, godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. od godz. 14.30.
WARTA — „Wiosna” 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. od godz. 14.30.
WARTA — „Program Aktualności” nr 30. godz. 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 w niedzielę od godz. 10.00

współzawodnictwa pracy plan produkcyjny, zakreślony do 30 września br. został przez załogę przekroczony. W produkcji: parowozów osiągnięto 102%, wagonów — 103%, obrabiarek — 108%, narzędzi — 122%, maźnic — 109%, zderzaków — 126%, piast rowerowych — 112%.

P O przemówieniach przewodników pracy Galuby i Pieńka — zebrani robotnicy uchwalili przez aklamację i przy długotrwałych owacjach na cześć zjednoczonego ruchu robotniczego, rezolucję, która głosi m. in.:

„W radosnym momencie zjednoczenia partii robotniczych, załoga Zakładów H. Cegielski w Poznaniu, w poczuciu obowiązków moralno-społecznych, jakie ciąży na niej z racji pracy w przodujących zakładach przemysłu metalowego uchwała:

Do końca roku wyprodukować ponad plan: 5 parowozów, 9 wagonów, 4 frezarki uniwersalne plus wyposażenie specjalne, 2.000 zderzaków, 7.000 piast rowerowych, 1.500 maźnic, 500 ton odlewów, 6.000 narzędzi, 300 sprawdzianów, 1.500 gwintowników, 3.000 noży, 40 przyrzą-

dów, 100 segmentów, 2.000 rozwier-taków, 2.000 frezów, 10 pil.

Wysilek ten ma być dowodem, że — w dobie historycznego zjednoczenia klasy robotniczej w Polsce, — w epoce wytężonego marszu społeczeństwa polskiego ku socjali-zmowi,

załoga Zakładów H. Cegielski pragnie zająć godne miejsce w szlachetnym współzawodnictwie pracy i udokumentować swój wkład w triumf socjalistycznej Polski”.

Polsko-czechosłowacka współpraca naukowa

Ostatnio omówiono w Pradze wy-tyczne współpracy polsko-czechosłowackiej w dziedzinie badania prehi-storii. Udział w konferencji wzięli dyr. Instytutu Prehistorycznego oraz dyr. Instytutu Badania Starożytności Słowiańskich, prof. U. P. dr L. Sawicki ze strony czechosłowac-kiej zaś wybitny prehistoryk prof. dr Filip i doc. dr Jarosław Bduń.

Przewidzane jest wspólne prowa-dzenie prac wykopaliskowych i prac

Wystarczy nam ziemniaków do jedzenia i dla przemysłu

Na konferencji gospodarczej w Poznaniu, poświęconej gospodarce ziemniaczanej, uczestniczyli przed-stawiciele instytucji i zakładów, któ-rych zakresem działania była pro-dukcja, przetwórstwo oraz hodowla roślin w całym kraju.

W obradach wzięli również u-dział przedstawiciele ośrodków naukowo - badawczych: Poznań, Kraków i Wrocławia.

W pierwszej części obrad omówi-ło poszczególne pozycje próbnego bilansu ziemniaczanego w roku 1948/49. Powierzchnia uprawy ziem-

niaków w 1948 roku wynosi 2.421 tys. ha i jest o 118 tys. ha większa niż w roku 1947.

Przeciętny plon wynosi 101 q z ha. W roku 1949 przypuszczalnie powierzchnia uprawy ziemniaków będzie wynosić 2.437 tys. ha.

Spożycie ziemniaka w 1948 49 roku gospodarczym wyniesie dla ludności wiejskiej 6.031 tys. ton, dla miejskiej 2.380 tys. ton.

Przeciętne spożycie na głowę lud-ności wiejskiej wynosi 3,8 q, a miej-skiej 2,6 q. Normy te są wyższe od przeciętnej spożycia przedwojenne-go.

Zużycie na cele przemysłowe wy-razi się cyfrą 1.200.000 ton ziem-niaków. Ponadto na sadzenie w 1949 preliminuje się 4.874 tys. ton ziemniaków, a na paszę 9.912 tys. ton.

Porównując cyfry rozchodów 24.397.998 ton plus 1 proc. strat na „przeziimowanie” z ogólną liczbą zbiorów, wynoszącą 24.639 tys. ton dochodzimy do wniosku, że osią-gnięmy całkowitą samowystarczal-ność. (p)

9 osiedli podmiejskich otrzymało prąd

Zjednoczenie Energetyczne Okrę-gu Poznańskiego przyjmując Miejskie Zakłady Elektryczne pod swój zarząd, prowadzi w dalszym ciągu prace, zaplanowane swego czasu przez Zarząd Miejski w Poznaniu.

W roku obecnym przyłączono do sieci miejskiej 9 osiedli.

Przez włączenie 9 osiedli pod-miejskich do sieci poznańskiej, 4.100 konsumentów prądu korzy-stać będzie z dobrodziejstw światła elektrycznego. (c)

Za odstępstwo...

• Przed wojną żyło w Polsce sporo Niemców. Powodziło im się dobrze. Polacy nie tylko ich nie prześladowali, lecz ku własnemu nieszczęściu i wbrew rozsądnej polityce pozwolili im mieć własne szkoły, własne kościoły, a nawet własne, hitlerowskie organizacje.

Odplacili nam za to podczas wojny. Ale to byli Niemcy.

Gorzej, że znaleźli się również wprawdzie niewielu, i Polacy, którzy wyrzekli się swej narodowości. Tych spotyka teraz całkiem zasłużona kara.

Onegdaj, Sąd Okręgowy w Poznaniu, skazał na 6 lat więzienia Z. Jankowskiego, który stał się „volksdeutschem” podając w zło-żonej u Niemców deklaracji jako powód to, że „CALE, ŻYCIE CZUŁ SIĘ NIEMCEM”.

Ciekawe, kim czuje się teraz?

Nad Wartą

KOŚCIANE I CERAMICZNE PRZEDMIOTY NA WZGÓRZU LECHA

(WCh) Na Wzgórzu Lecha w Gnieź nie natrafiono na konstrukcję dREW-nianych domów, budowanych spo-sobem węgiovym w 10 i 11 wieku. Znalezione m. in. kościane łyżwy i kolekcję ułamków ceramicznych. Wiosną projektuje się dalsze bada-nie terenu, kryjącego resztki wału grodowego.

36 q ŻYTA I 42 q PSZENICY Z 1 HA

(WCh) Państwowe gospodarstwa rolne w woj. poznańskim osiągnęły doskonałe wyniki w tegorocznej akcji, mającej na celu zwiększenie wydajności produktów rolnych z ha. Rekordowe wyniki w zbiorach osią-gnęły majątki powiatów: obornickie go, chodzieskiego, wrzesińskiego i wągrowieckiego. W majątku Obje-zierze, w pow. obornickim, zebrano

przeciętnie 36 kwintali żyta i 42 q pszenicy z jednego ha.

TECHNICY CZESCY W POZNANIU

(P) Do Poznania przybyło 42 cze-chosłowackich profesorów, techni-ków i studentów politechniki w Brnie. Goście zwiedzili zakłady przemysłowe H. Cegielskiego i zapo-znali się również z urządzeniami szkoły inżynierskiej. Po zwiedze-niu zabytków kulturalnych miasta wycieczka udała się na Wybrzeże.

OBRADY AKTYWU ROBOTNIKÓW I PRACOWNIKÓW ROLNYCH

(P) W Poznaniu rozpoczęły się 28 bm. dwudniowe obrady rozszerzo-nego plenum Zarz. Głównego Zw. Zaw. Robot. i Prac. Rolnych. Opra-dy poświęcone są omówieniu dotych czasowej działalności Związku i omó-wieniu tegorocznej pracy państwo-wych majątków oraz ich roli w naj-bliższym okresie.

**MASZYNY BIUROWE
KUPNO — SPRZEDAŻ
K. KOCHANOWICZ i S-ka
Poznań, plac Wolności 13
(obok 3 Maja) 2092z**

Ceraty, chodniki, wycieraczki
ramy do firan
ZB. WALIGÓRSKI
Poznań, ul. Wielka 9 (wejście od
Szewskiej). 2195z

PAŃSTWOWA CENTRALA HANDLOWA REJONOWE BIURO SPRZEDAŻY PRZETWORÓW ZIEMNIACZANYCH

P O Z N A Ń

Plac Wolności 13

p o l e c a

M A C Z K E

ZIEMNIACZANA

S Y R O P Y

DEKSTRYNY

K L E J E

malarski i do papieru

CUKIER GRONOWY

PASTOK SYLWESTER JAROCIN, Rynek 24 tel. 498

ZAKUPUJE:
wszelkie skóry surowe, niereglamentowane, baranie, kozie, królicze, piżmaki, tchórze, lisy, kuny i inne futerkowe.
Placę najwyższe ceny dzienne. 2205z

**Redakcja i Administracja: Po-
znań. ul. Dąbrowskiego 77. tel.
Red. 90-40, nocny 45-09. Adm.
93-94.**

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Drobne — po zł 30 za wyraz (minimum 300 zł); poszukiwania pracy zł 15 za wyraz (minimum 150 zł).

PRENUMERATA MIESIĘCZNA
120 zł. Wpłacać na Konto P. K. O. Oddz. Poznań nr V-3626 lub Bank Gosp. Społdzielczego od-dział Poznań Nr 690.

WYDAWCA: Nacz. Kom. Wsk Stronnictwa Ludowego Odwoła-da za pismo Kolegium R. Wai-szawa. Skolniewska 5

Od naszego korespondenta

Pańszczyzna XX wieku

Jak wykorzystuje się biedotę wiejską na Kaszubach

OSTATNIO Komisja Specjalna w Gdańsku wykryła w powiecie kartuskim dwa ciekawe, charakterystyczne przykłady wyzysku na wsi.

Gospodarz na 80 hektarach **ANASTAZY FLISIKOWSKI** z Goręczyna pod Kartuzami posiada 6 domów mieszkalnych, dużą ilość inwentarza żywego i martwego.

Domy mieszkalne wydierzał robotnikom rolnym w liczbie 10-ciu, którzy zobowiązali się płacić czynsz mieszkaniowy w postaci robocizny, odpracowując dwa do 5 dni miesięcznie na polu właściciela. (Pańszczyzna — przyp. red.).

Dzięki temu „czynszowi” Flisikowski uprawiał swe pola bez specjalnego nakładu pracy własnej. Np. **APOLONIA PLICHTA**, zajmująca pokój z kuchnią w starej, zrujnowanej kuźni, o dziurawym dachu i zaklejonej tekturą dziurze w ścianie, musiała odpracowywać Flisikowskie mu 5 dni w miesiącu. Wysyłała do tej pracy 22-letniego syna, który wykonywał najcięższe roboty polne. A między innymi, zatrudniony był przez Flisikowskiego przy kopaniu torfu. Bógaty gospodarz nie raczył nawet nakarmić przymusowego robotnika. A remontu mieszkania nie można było się doprosić.

Dzien pracy na wsi gdańskiej oceniał się na 400 zł. Flisikowski korzystając z 60 dni pracy młodego Plichty, zarabiał rocznie na czysto około 24 tysiące zł. Takiego czynszu mie-

szkaniowego nie spotyka się nawet w wielkich miastach.

ANNA ROGALSKA, zajmująca pokój na piętrze, odpracowywała komornę w ciągu 2 dni, każdego miesiąca. Flisikowski nie wchodził w to, że zabierał w ten sposób zarobek przeznaczony na utrzymanie 67-letniego ojca i 6-letniego jej dziecka.

AGNIESZKA MACIEJEWSKA za pokój na parterze i kuchnię na strychu odpracowywała dwa dni miesięcznie i płaciła 200 zł.

Każdy z 10-ciu lokatorów niezmierzonych robotników rolnych, był wykorzystany w podobny sposób i nie umiał wy dostać się z niewoli Flisikowskiego.

PODOBNI postępował **JÓZEF SYDATK**, zamieszkały we wsi Parchowo. W nieruchomości jego mieszkał z rodziną **WALERIAN CZERLIK**, bezrolny **JAN MAKURAT** i obarczony rodziną **ANDRZEJ BŁASZKOWSKI**, gospodarujący na działce otrzymanej z parcelacji folwarku.

Sydatk wydzierżawiając im mieszkania, wymagał od nich w zamian

3 dni pracy w miesiącu, otrzymując w ten sposób 108 dniówek w ciągu roku. W ten sposób pobierał on za stare, zrujnowane mieszkania około 45.000 zł rocznie, kosztem co najmniej jednego miesiąca pracy każdej rodziny.

Nadużyciami tymi zainteresowały się gminne komitety partii politycznych, a następnie Komisja Specjalna w Gdańsku, która w stosunku do winnych zastosuje surowe kary.

67 cukrowni

pracuje pełną parą

Kampania cukrownicza w pełnym toku. 67 fabryk — spośród 76, które wezmą udział w bieżącej kampanii — już pracuje. Ostatnio ruszyły cukrownie: Góra Śląska i Łubno na Dolnym Śląsku. Do końca października ruszą 74 cukrownie, zaś, jako ostatnie, 2 nowowbudowane fabryki okręgu szczecińskiego, Kluczew i Gryfice.

Otwarcie wiejskiego Liceum Spółdzielczego w Kołbieli

WNEGDAJ dokonano w Kołbieli (pow. Mińsk Mazowiecki) otwarcia ważnej placówki: spółdzielczo-

oświatowej — Liceum Spółdzielczego.

Radny gminy Michałik informuje nas, ile to trudności trzeba było pokonać aby wreszcie dojść do celu.

— Teraz musimy jeszcze postarać się o upaństwowienie naszego młodego Liceum. Sądymy, że znajdziemy zrozumienie u władz i sprawa tak bardzo leżąca nam na sercu w krótkim czasie będzie pozytywnie załatwiona.

POSEŁ ST. JURKOWSKI w swoim przemówieniu stwierdził między innymi, że młodzież musi w tej szkole otrzymać takie wychowanie i wykształcenie, aby mogła sprostać wielkim zadaniom, jakie przed nią stoją, aby nauczyła się korzystać ze wszystkich zdobyczy techniki, nauki i kultury, aby nie tylko sama była przekonana o konieczności zastosowania maszyn w rolnictwie, lecz żeby to swoje przekonanie przekazała tym wszystkim, którzy jeszcze tego nie rozumieją.

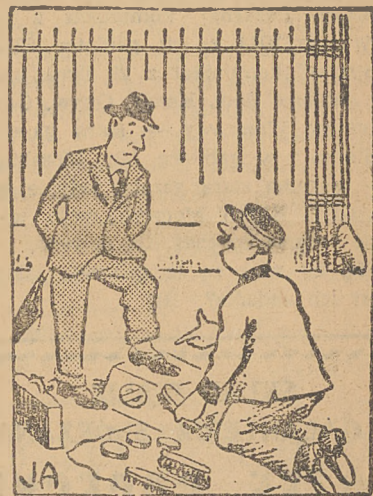
S. J.

WIEŚCI z KRAJU

Zarząd Oddziału Tow. Przyjaciół Żołnierza na miasto Lublin zapoczątkował swego czasu wśród społeczeństwa zbiórke pieniężną na cele Towarzystwa. Wśród szeregu chętnych kwestarzy znalazł się także **Józef Niewiarowicz**, Zainkasował na terenie Lublina i powiatu około 20.000 zł i sumę tę miast wpłacić do kasy Towarzystwa przywłaszczył, obracając ją na własne potrzeby. Komisja Specjalna skierowała go na dłuższy pobyt do obozu pracy.

Została zawarta umowa między głównymi producentami karpia, posiadającymi w swych rękach do 90 proc. całej powierzchni gospodarstw stawowych (Ministerstwo Leśnictwa, Zarząd Państwowych Nieruchomości i Związek Samopomocy Chłopskiej) a Centralą Rybną. Umowa dotyczy gospodarstw stawowych, produkujących głównie karpia i ustala 2 asortymenty ryb. Pierwszy asortyment ryb o wadze od 500 g do 800 g przeznaczony jest do rozprowadzenia na rynku krajowym drugi asortyment o wadze od 800 g wzwyż przeznaczony jest głównie na eksport. Umowa oddaje Centrali Rybnej całą produkcję karpia, w związku z czym Centrala Rybna będzie mogła obniżyć ceny karpia i ostatecznie ustalić jednolite ceny w całym kraju.

125 spółdzielni ogrodniczych podległych Centrali Spółdzielni Ogrodniczych zrzesza według stanu na dzień 20 bm. ponad 48 tys. członków. W porównaniu z lipcem br. stanowi to wzrost zarówno liczby spółdzielni, jak i zrzeszonych — o 30 proc.

Cóż to? Pan szanowny bez skarpetek? Widać, że żona jeszcze nie przyjechała.

Za kradzieże leśne obóz pracy

Podjęta przez Komisję Specjalną i jej terenowe delegatury akcja zwalczania nielegalnego wyrębu w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa przynosi wyniki.

Długa lista ukaranych przez Komisję Specjalną za dewastację lasów, powiększyła się po ostatnim posiedzeniu kompletu orzekającego o nowe nazwiska szkodników leśnych. Należą do nich między innymi: **Stanisław Palacz** z Grabowa nad Pilicą, **Stanisław Kaczmarski** i **Lucjan Uciński** z Majdowa koło Szydłowca, **Tadeusz Krzewiński** z Sadyka koło Szydłowca, **Edward Karpeta**

z Ciechanowic, **Mieczysław Słomka** z Majdanu Kozłowieckiego, pow. Lubartów, **Jan Krystek**, **Jan Kubusa** i **Stanisław Majta**, wszyscy z Dżewina i inni.

Komplet orzekający wymierzył wyżej wymienionym szczególnie surowe kary obozu pracy.

Ten sam komplet orzekający ukarał obozem pracy leśnika **Stefana Pajaka** — funkcjonariuszy leśnych **Leśnictwa Dżewin**, **Kaspra Banacha** i **Ambrożego Ślebodę** za chaotyczną gospodarkę w lasach państwowych i tolerowanie nielegalnego wyrębu drzew przez elementy przestępcze.

Jurij Żukow (16) To jest Ameryka

Adolf Oks, który w roku 1896 na był „New York Times” — w okresie, gdy pismo nędznie wegetowało, mając 18.900 egzemplarzy nakładu — a do roku 1935-go uczynił je czołowym w USA z dochodem brutto 20 milionów dolarów — otóż ów Adolf Oks nigdy nie mógł wyzbyć się hegrofobii, którą przyniósł ze sobą z południa.

Jego następcy — **Artur Sulzberger** próbuje udawać, że „New York Times” stał się teraz „mniej stronniczy”, że traktuje „różne zagadnienia w szerszym aspekcie”, „jest bardziej tolerancyjny w stosunku do odmiennych poglądów” i „nie zamierza podszczuwać przeciwko „czernym”.

Ale w dziedzinie prasowej, jak i w każdej innej, należy oceniać ludzi nie podług ich słów, lecz podług ich czynów, nie podług deklaracji, lecz podług faktów. A fakty są takie, że w skali amerykańskiej „New York Times” znajduje się na skrajnie pra-

wym skrzydle. Stwierdziliśmy to w czasie pobytu w Nowym Jorku, notując codziennie najważniejsze wydarzenia i obserwując ich odbicie na łamach „New York Times”.

W ten sposób sądzone nam było widzieć jedno z tych laboratoriów, za pośrednictwem których rządzący koła w USA urabiają opinię publiczną kraju w pożądanym dla nich kierunku.

Wiedzieliśmy z góry, że właściciele „New York Times” nie żałują środków dla technicznego udoskonalenia tego laboratorium. Krążyły takie wersje, że obecnie przedsiębiorstwo „New York Times” praktycznie nie ma ceny: żadnemu z miliardów nie starczyłoby funduszy, żeby nabyć to pismo...

Wysoki i strzelisty trójkątny drapacz chmur „New York Times” znajduje się przy placu „Times-Square”, w samym centrum Manhattanu. Na lewo i na prawo rozchodzą się Broadway i 7-ma avenue, ściśnięte wielopiętrowymi gmachami, oślepione blaskiem tysięcy światła reklamowych, duszące się w błękitnym czadzie benzyny. Po dnie tych wąskich, kamiennych wawozów płyną nieskończone strumienie samochodów. Drapacz „New

York Times” opasuje, na wysokości szóstego piętra wstęga gazety elektrycznej. Przez całą dobę wzdłuż frontonu po wszystkich trzech ścianach gmechu biegą elektryczne zdania — ostatnie nowości. Ale samo pismo powstaje nie tutaj, drapacz zajmują tylko pomocnicze biura reklamowe, Redakcja i drukarnia „New York Times” mieści się w innym gmachu, położonym w pobliżu, na cichej, skromnej uliczce.

Przeszedzisz przez niski, ponury, źle oświetlony hall, pojechaliśmy windą i znaleźliśmy się w olbrzymiej sali o wyglądzie przypominającym koszarę albo halę fabryczną. Mieści się tu cała redakcja „New York Times”.

Sam wygląd zewnętrzny przypominał władczco, że przed nami znajduje się nie jakieś ognisko twórczej, żywej myśli społecznej, ale przedsiębiorstwo specjalnego rodzaju — fabryka konserw ideowych, które produkuje się tu zgodnie z otrzymanym obstarunkiem i niezwłocznie rzuca na rynek.

Z sąsiedniej sali dochodził monotonny trzask teletypów, wchłaniających nowości: ze wszystkich stron świata, stukot maszyn do pisania, nad którymi śleczeli zasapani reporterzy,

Z wyteżeniem pracowali radiooperatorzy i fotoreporterzy.

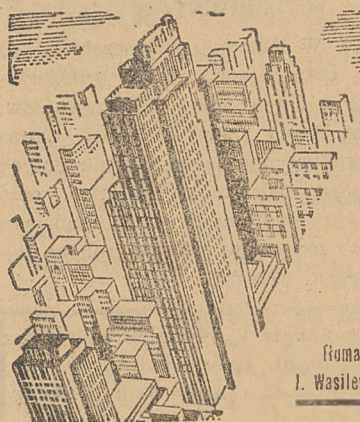
Miedzy biurkami, nie spiesząc się, spacerowali kierownicy działów, niczym majstrówie w fabryce.

Cały proces wytwórczy posuwał się tu jakby według systemu taśmowego, podobnie jak w pierwszej lepszej fabryce amerykańskiej, na stawionej na produkcję masową. Po przejściu przez ten system, wyroby nabywają wszystkich właściwości, cechujących towary danej firmy — firmy „New York Times”.

Wiadomości, jakie napływają stale do redakcji: przez telefon, telegraf, radio, lub bezpośrednio od reporterów, kieruje się do poszczególnych działów: finansowego, biznesu, miejskiego, podmiejskiego, krajowego, zagranicznego, sportowego, kroniki towarzyskiej, rozrywkowego, pogrzebowego i innych. „Sutrowiec” poddaje się pierwszej obróbce.

Informacje, które nie odpowiadają „New York Times”, leżą do kośza, wiadomości pożądanego dla pisma i dla tych sfer, które ono reprezentuje, opracowuje się doraźnie czytając je w ten sposób „półfabrykami”.

D. e. n.

Wiadomo także, że w kwestiach polityki wewnętrznej „New York Times” na przestrzeni ubiegłych dziesięcioleci zawsze uprawiał konsekwentnie antyrobotniczą politykę. Na łamach swych nierzadko udzielał cynicznych rad kapitalistom, w rodzaju: „Częściowe bezrobocie to doskonały środek leczniczy na wiele niedomagań społecznych. Kiedy nie można wpłynąć na rozsądek, należy zaapelować do żołądka”.

Wiadomo wreszcie, iż w ciągu wielu lat „New York Times” intensywnie podniecał nienawiść rasową. Jak twierdzą dziennikarze amerykańscy, poprzednik **Artura Sulzbergera** —